

Slakt och vilthanteringsmodellen

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Denna riskklassningsmodell används för att beräkna kontrollfrekvens på slakterier och vilthanteringsanläggningar som har godkänts enligt förordning (EG) nr 853/2004. Modellen omfattar slakt och vilthantering, animaliska biprodukter (ABP) och djurskydd.

Vilka anläggningar omfattas av riskklassningsmodellen för slakt och vilthantering

Alla slakterier och vilthanteringsanläggningar som är godkända EU-anläggningar och står under Livsmedelsverkets kontroll ska riskklassas efter den modell som beskrivs här. Denna riskklassningsmodell bygger till stora delar på Livsmedelsverkets modell för att fastställa kontrollfrekvens för regelbunden riskbaserad offentlig kontroll och därför är informationen som beskriver den modellen till stora delar tillämplig.

Riskklassning av anläggningar och verksamheter från och med 2024

Slakteri- och vilthanteringsverksamhet räknas som *en* egen huvudsaklig inriktning och ger en riskklassning som enbart omfattar aktiviteter kopplade till uppslaktnings. En anläggning som bedriver både slakt och/eller vilthantering och även har andra aktiviteter, som styckning, malet kött, köttprodukter eller liknande får i enlighet med detta *två* riskklassningar. Styckning, malet kött, köttprodukter etcetera räknas till den huvudsakliga inriktningen tidigare led i riskklassningsmodellen, som ger en egen riskklassning baserat på vilka aktiviteter och produktgrupper som hanteras.

Livsmedelsanläggning i tidigare led

Gränsdragningar

Riskklassningen omfattar kontroll av livsmedelsföretagaren. Kontroller som utförs på djur och slaktkroppar i samband med besiktning före och efter slakt riskklassas inte.

Denna huvudsakliga inriktning hanterar inte anläggningar som omfattas av undantaget i artikel 1. 3d i förordning (EG) nr 853/2004, det vill säga så kallade noll-skaliga slakterier, som står under kommunal kontroll och där producenten slaktar sina egna fjäderfän eller hardjur/kaniner på gården och säljer direkt till slutkonsumenter eller till lokala detaljhandelsanläggningar. Dessa slakterier riskklassas enligt den huvudsakliga inriktningen tidigare led och med huvudaktiviteten "Slakt av fjäderfä och hardjur".

Livsmedelsanläggning i tidigare led

När det gäller hantering av viltkött så är det bara de vilthanteringsanläggningar som är godkända av Livsmedelsverket som ska riskklassas enligt slakt- och vilthanteringsmodellen. För detaljhandelsanläggningar som hanterar jägares små mängder av frilevande vilt eller kött från frilevande vilt i enlighet med undantaget i artikel 1.3e i förordning (EG) nr 853/2004 gäller riskklassningsmodellen för sista led och underaktiviteten "Mottagning av frilevande vilt och kött av frilevande vilt eller mottagning av djurkroppar som är undantaget besiktningskrav".

Livsmedelsanläggning i sista led

Omfattning

Slakt och vilthantering har en storleksindelning med sex olika storleksklasser för att beräkna en anläggnings omfattning. Omfattningen anges som utgående mängd slaktkroppar mätt i ton/år. Siffrorna räknas fram genom att antalet slaktkroppar multipliceras med gällande schablonvikter.

Om både slakt och vilthantering utförs på anläggningen så slås de båda aktiviteternas volymer ihop till en total mängd utgående volym som blir omfattningen.

Exempel på beräkning av verksamhetens omfattning

Ett slakteri slaktar 15 stycken slaktsvin två gånger i veckan under 40 veckor under året. Det ger 1200 stycken slaktsvin som multipliceras med schablonvikten 93,7 kg (år 2022) vilket ger 112 ton/år och omfattningen liten.

Aktiviteter

Vad en aktivitet är, finns beskrivet under avsnittet Aktiviteter på sidan:

Aktiviteter

En aktivitet inom slakt och vilthantering kan handla om vilken typ av djur som slaktas men även andra aktiviteter med kontrollbehov som är förknippade med verksamheten, till exempel är trikinprovtagning en aktivitet. Alla aktiviteter har en poäng som används i beräkningen av riskklass.

Vilka aktiviteter som kan anges för slakterier och vilthanteringsanläggningar finns här:

Valbara aktiviteter för slakt- och vilthanteringsanläggningar

En beskrivning av respektive aktivitet och en kort vägledning om vad Livsmedelsverket anser bör kontrolleras kopplat till aktiviteten finns här:

Beskrivning av aktiviteter för slakt- och vilthanteringsanläggningar

Produktgrupper

Slakt- och vilthanteringsmodellen har inga produktgrupper.

Hur räknas riskklassen ut?

Förenklat uttryckt så räknas riskklassen ut genom att man räknar ihop alla poäng som de olika aktiviteterna som utförs på anläggningen ger. Därefter går man in i tabellen under den omfattning som anläggningen har och ser vilken riskklass som anläggningen hamnar i beroende på poängsumman.

Därefter kontrollerar man vilken kontrollfrekvens riskklassen ger. Kontrollfrekvensen kan sedan reduceras för de anläggningar som har god efterlevnad och även ifall anläggningen har ett giltigt certifikat för en tredjepartsstandard.

Mer detaljerad information om hur beräkningen går till och hur reduktion fungerar finns via länken nedan.

Beräkning av riskklass och kontrollfrekvens

Riskklassning av hantering av animaliska biprodukter (ABP)

Vid slakterier, vilthanteringsanläggningar och styckningsanläggningar kontrolleras hanteringen av animaliska biprodukter (ABP) genom särskilda kontroller. Kontrollfrekvensen för dessa kontroller räknas fram i en egen riskklassningsmodell. Att just ABP särskiljs från andra kontroller beror på att Jordbruksverket är central behörig myndighet.

Beräkning görs enligt samma princip som för slakt och vilthantering men ABP har egna aktiviteter och en egen riskklassningstabell och frekvenstabell.

Eftersom hantering av ABP kan se olika ut på olika anläggningar så finns fyra olika aktiviteter som belyser vilken typ av ABP som hanteras och vilken grad av komplexitet som hanteringen medför för att beräkna kontrollbehovet.

Beskrivning av aktiviteter kopplade till riskklassning av kontroll av animaliska biprodukter (ABP)

Riskklassning av djurskydd

På slakterier utförs också kontroll av djurskydd. Dessa kontroller har en egen riskklassningsmodell på samma sätt som animaliska biprodukter (ABP) eftersom Jordbruksverket är central behörig myndighet även för djurskyddet.

Beräkning görs enligt samma princip som för slakt och vilthantering men djurskydd har egna aktiviteter och en egen riskklassningstabell och frekvenstabell

Aktiviteter kopplade till riskklassning av kontroll av djurskydd

Tabeller för beräkning av riskklasser och kontrollfrekvenser för inriktning slakt och vilthantering

Tabell 1. Kontrollpoäng, omfattning och riskklasser.

Slakteri och vilthantering Omfattning, utgående mängd slaktkroppar i ton/år	0-7 p	8-14 p	15-21 p	22-28 p	29-35 p	36-42 p	43-49 p	>49 p
Mikro (>0-10 ton)	SVL1	SVL1	SVL2	SVL2	SVL2	SVL2	SVL3	SVL3
Mini (>10-100 ton)	SVL1	SVL2	SVL2	SVL3	SVL3	SVL4	SVL4	SVL5
Liten (>100-1000 ton)	SVL2	SVL2	SVL3	SVL4	SVL4	SVL5	SVL6	SVL7
Mellan (>1000-5000 ton)	SVL4	SVL4	SVL4	SVL5	SVL6	SVL7	SVL8	SVL9
Stor (>5000-10 000 ton)	SVL5	SVL5	SVL6	SVL7	SVL8	SVL9	SVL10	SVL11
Mycket stor (>10 000 ton)	SVL6	SVL7	SVL8	SVL9	SVL10	SVL11	SVL12	SVL13

Tabell 2. Riskklasser omvandlat till kontrollfrekvenser.

Slakteri och vilthantering Riskklass	Kontroller per 5 år	Kontroller per år
SVL1	5	1
SVL2	10	2
SVL3	15	3
SVL4	20	4
SVL5	25	5
SVL6	30	6
SVL7	35	7
SVL8	40	8
SVL9	45	9
SVL10	50	10
SVL11	55	11
SVL12	60	12
SVL13	65	13

Tabeller för beräkning av riskklasser och kontrollfrekvenser för inriktning slakt och vilthantering avseende animaliska biprodukter (ABP)

Tabell 3. Kontrollpoäng, omfattning och riskklasser

Slakteri och vilthantering Omfattning, utgående mängd slaktkroppar i ton/år	1-9 poäng	10-19 poäng	20-29 poäng	30 poäng
Mikro (>0-10 ton)	AVS1	AVS2	AVS3	AVS4
Mini (>10-100 ton)	AVS2	AVS3	AVS4	AVS5
Liten (>100-1000 ton)	AVS3	AVS4	AVS5	AVS6
Mellan (>1000-5000 ton)	AVS4	AVS5	AVS6	AVS7
Stor (>5000-10 000 ton)	AVS5	AVS6	AVS7	AVS8
Mycket stor (>10 000 ton)	AVS6	AVS7	AVS8	AVS9

Tabell 4. Riskklasser omvandlat till kontrollfrekvenser.

Animaliska biprodukter (ABP) Riskklass	Kontroller per 5 år	Kontroller per år
AVS1	5	1
AVS2	5	1
AVS3	10	2
AVS4	15	3
AVS5	20	4
AVS6	25	5
AVS7	30	6
AVS8	35	7
AVS9	40	8

Tabeller för beräkning av riskklasser och kontrollfrekvenser för inriktning slakt avseende djurskydd

Tabell 5. Kontrollpoäng, omfattning och riskklasser

Slakteri Omfattning, utgående mängd slaktkroppar i ton/år	0-19 p	20-29 p	>30 p
Mikro (>0-10 ton)	DJS1	DJS1	DJS1
Mini (>10-100 ton)	DJS1	DJS2	DJS2
Liten (>100-1000 ton)	DJS2	DJS3	DJS3
Mellan (>1000-5000 ton)	DJS4	DJS5	DJS6
Stor (>5000-10 000 ton)	DJS6	DJS7	DJS8
Mycket stor (>10 000 ton)	DJS7	DJS8	DJS9

Tabell 6. Riskklasser omvandlat till kontrollfrekvenser.

Djurskydd Riskklass	Kontroller per 5 år	Kontroller per år
DJS1	10	2
DJS2	25	5
DJS3	50	10
DJS4	75	15
DJS5	100	20
DJS6	125	25
DJS7	175	35
DJS8	200	40
DJS9	225	45

Reduktion och justering för slakt och vilthantering

Precis som när det gäller andra inriktningar kan också slakterier och vilthanteringsanläggningar få en reducerad kontrollfrekvens om de lever upp till kriterierna för god efterlevnad och/eller tredjepartscertifiering. Den lägsta möjliga kontrollfrekvensen för slakt- och vilthanteringsanläggningar är dock fem kontroller per fem år, lägre kontrollfrekvens än så är inte möjlig även om verksamheten skulle uppfylla villkoren för reduktion.

Enligt Livsmedelsverkets modell för att fastställa kontrollfrekvens för regelbunden riskbaserad offentlig kontroll ska reduktion ges till en verksamhet när god efterlevnad av livsmedelslagstiftningen har konstaterats. Ett exempel på när god efterlevnad kan bedömas föreligga kan vara om verksamheten inte har annat än ringa avvikelser under de senaste tolv månaderna. Då kontroll av slakt och vilthantering följer en kontrollprocess som inte arbetar med ringa avvikelser kan det i vissa fall vara möjligt med reduktion trots att det finns avvikelser beroende på avvikelsernas allvarlighet. Detta bedöms från fall till fall.

Reduktion kopplat till tredjepartscertifieringar ska tillämpas för slakterier och vilthanteringsanläggningar på samma sätt som för andra inriktningar.

Reduktion av kontrollfrekvens är inte möjlig för kontroll av animaliska biprodukter (ABP) eller djurskydd.

Läs mer om reduktion här:

Reduktion av kontrollfrekvens vid god efterlevnad

Reduktion av kontrollfrekvens genom tredjepartscertifiering

Justering av kontrollfrekvensen kan göras i enskilda fall. Läs mer här:

Justering av kontrollfrekvens.

Justering av kontrollfrekvens är möjlig för kontroll av animaliska biprodukter (ABP) och djurskydd.

Senast uppdaterad 26 februari 2024 Ansvarig grupp OK_KS